

Lekcja 7

15 lutego

PROBLEM ZŁA

Część I: Przegląd

Tekst przewodni: Ap 21,4.

Zakres studium: Hi 38; 42,3; Rz 8,18.

Wprowadzenie: Kiedy zmagamy się ze zrozumieniem istnienia zła w naszym świecie, musimy uznać nasze ograniczenia i podchodzić do tej kwestii z nadzieją na jej ostateczne rozwiązanie.

Tematy lekcji

Ta lekcja podkreśla trzy zasadnicze tematy.

1. Biblia przedstawia genezę problemu zła i związane z nim dylematy. W chwilach cierpienia trudno nam pogodzić miłość i niezmierną dobroć Boga z istnieniem zła w świecie. W *Piśmie Świętym* widzimy szereg postaci zadających pytanie, jak długo istnieć będzie cierpienie i zło. Te pytania świadczą o oczekiwaniu na interwencję Boga. W cierpieniu i ucisku mamy nadzieję, że Bóg zatriumfuje nad złem.

2. Nasze wyjaśnienie problemu zła jest ograniczone. Problem zła i cierpienia stanowi wyzwanie dla ludzkości. Hiob skierował szereg pytań do Boga czując się bezradny wobec problemu zła. Jednak Bóg nie dał mu odpowiedzi, ale zadał kolejne pytania. Dzięki temu Hiob zrozumiał swoją ograniczoność w kwestii właściwego zrozumienia rzeczywistości zła.

3. Zostaliśmy wezwani, by podchodzić do problemu zła z nadzieją na jego rozwiązanie. Powinniśmy się nauczyć żyć mimo braku odpowiedzi na wiele pytań dotyczących problemu zła. Grzech jest intruzem i nie można w pełni wyjaśnić jego obecności w świecie. Boża miłość pozwala nam z nadzieją podchodzić do tego problemu.

Zastosowanie: Kiedy mamy do czynienia z trudnym problemem zła i cierpienia, musimy pamiętać, jak ograniczone jest nasze zrozumienie wielu zjawisk. Hiob zrozumiał to w wyniku trudnych doświadczeń, które stały się jego udziałem. Dlaczego możemy z nadzieją podchodzić do problemu zła?

Część II: Komentarz

1. Biblia przedstawia genezę problemu zła i związane z nim dylematy.

W kilku przypadkach w *Piśmie Świętym* pytanie „Jak długo jeszcze?” zostaje skierowane do Boga w kontekście zła i cierpienia w świecie, zwłaszcza doświadczanego osobiście przez tego, kto zadaje to pytanie. Pytanie to pojawia się w Ps 13,2-3, kiedy psalmista rozmyśla nad swoim ciągłym smutkiem i triumfem swoich wrogów. „Dopókiż, Panie, będziesz mnie stale zapominał? Dopókiż zakrywać będziesz oblicze swoje przede mną? Dopókiż mieć będę zmartwienie w duszy, a strapienie w sercu - codziennie? Dopókiż nieprzyjaciel mój będzie wynosił się nade mnie?”

Podobnie psalmista w Ps 94,3 wyraża zaniepokojenie z powodu tego, co postrzega jako niesłuszny triumf bezbożnych. „Jak długo bezbożni, Panie, jak długo bezbożni radować się będą?”. Ponadto we wstępie do *Księgi Habakuka* (Ha 1,2-4) zawarte jest pytanie skierowane do Boga zaczynające się od słowa „dokądże”? Habakuk zadaje pytanie: „Dokądże, Panie, będę wołał o pomoc, a Ty nie wysłuchasz? Jak długo będę krzyczał: Pomocy! A Ty nie wybawisz? Dlaczego dopuszczasz, bym patrzył na złość i spoglądał na bezprawie? Ucisk i przemoc dzieją się na moich oczach, panuje spór i zwada? Dlatego zamiera prawo, a sprawiedliwość nie wychodzi na jaw, gdyż bezbożny osacza sprawiedliwego, i tak prawo bywa łamane”.

Paradoksalnie, choć prorok Jeremiasz jest pewny Bożej sprawiedliwości, zdumiewa się nad sposobem, w jaki Bóg sądzi. „Panie! Ty będziesz miał słusność, choćbym wszczął z tobą spór, a jednak chciałbym z tobą porozmawiać o sprawiedliwości: Dlaczego życie bezbożnych upływa szczęśliwie i bezpiecznie się czują wszyscy wiarołomni?” (Jr 12,1). Ponadto Jeremiasz używa wyrażenia „jak długo?”, zadając Bogu pytanie: „Jak długo ziemia pozostanie w żałobie, a zieleń na wszystkich polach będzie więdnąć? Z powodu złości jej mieszkańców giną zwierzęta i ptactwo” (Jr 12,4).

W *Apokalipsie Jana* otwarcie piątej pieczęci jest połączone z symboliczną sceną przedstawiającą ludzi, „zabitych dla Słowa Bożego i dla świadectwa, które złożyli” (Ap 6,9). Konkretnie znajdują się oni „poniżej ołtarza” i głośno wołają do Boga używając pytania zaczynającego się słowem „kiedyż”: „Kiedyż, Panie święty i prawdziwy, rozpocznesz sąd i pomścisz krew naszą na mieszkańcach ziemi?” (Ap 6,10).

Ogółem tego rodzaju pytania wskazują na niepokój związany z problemem zła i wyrażają głęboką tęsknotę za Bożą sprawiedliwością. Choć Ps 10,1-2 nie zawiera wyrażenia „jak długo?”, wskazuje tego samego rodzaju niepokój i podobne usilne oczekiwanie Bożego działania, kiedy kieruje do Boga pytanie. „Czemu, o Panie, stoisz

z daleka, ukrywasz się w czasach niedoli? Z powodu pychy bezbożnego trapi się ubogi. Niech uwikłają się w knowaniach, które obmyślili!” (Ps 10,1-2).

2. Nasze wyjaśnienie problemu zła jest ograniczone.

Przypuszczalnie najbardziej niepojąca księgą w *Piśmie Świętym* z punktu widzenia problemu zła jest *Księga Hioba*. W Hi 30,26-27.31 zawarte jest najbardziej zwięzłe podsumowanie tego, co czuł Hiob głęboko dotknięty szeregiem tragicznych zdarzeń. „Zaiste, oczekiwałem szczęścia, a przyszło nieszczęście, wyglądałem światłości, a nastąpiła ciemność. Moje wnętrza burzą się i nie mogą się uspokoić, każdy dzień przynosi mi utrapienie” (Hi 30,26-27). Ponadto Hiob używa metaforycznego języka nawiązującego do instrumentów muzycznych, by opisać swoje negatywne emocje. „Moja lutnia stała się pieśnią żałobną, a mój flet głosem płaczących” (Hi 30,31).

Choć można byłoby się spodziewać, że pojawienie się Boga pod koniec księgi przyniesie wreszcie wyjaśnienie niezbędne w podsumowaniu narracji, to jednak pozostawia nas jedynie z kolejnymi pytaniami. Zamiast udzielić odpowiedzi, Bóg zadaje szereg pytań (zob. Hi 38-39). W zasadzie Pan zapytuje Hioba o tajemnice stworzenia, by uświadomić mu, jak jest ograniczony w porównaniu z wielkością Stwórcy. Kiedy Hiob uświadamia sobie tę przepaść i pokornie wyznaje, jak ograniczone jest jego zrozumienie życia i stworzonego świata, zaczyna postrzegać siebie jako tego, który „jest w stanie zaciemnić twój zamysł nierozsądną mową” i przyznaje: „Mówiłem nierozumnie o rzeczach cudownych dla mnie, których nie rozumiem” (Hi 42,3).

Tak więc mając do czynienia z trudnymi pytaniami dotyczącymi zła i cierpienia musimy uznać, jak bardzo ograniczona jest nasza możliwość właściwego zrozumienia i pełnego wyjaśnienia wielu zjawisk, które obserwujemy wokół nas. Paradoksalnie, im usilniej poszukujemy odpowiedzi, tym więcej musimy nauczyć się żyć bez nich, a jednocześnie w naszej ludzkiej ograniczoności starać się jak najlepiej zrozumieć i wyjaśnić to, co Bóg nam objawił. Jednym ze sposobów przynajmniej częściowego zrozumienia i wyjaśnienia genezy zła i cierpienia jest badanie zagadnienia wolnej woli czyli wolności wyboru. Wolna wola jest cennym darem Boga dla Jego inteligentnych stworzeń, ale dar ten został nieszczęśliwie nadużyty w doskonałym świecie stworzonym przez Boga.

„Adam był wolną moralną istotą. Jednak nadużył danej mu wolności. Pozwolił, by pokonał go apetyt. Przez nieposłuszeństwo utracił niewinność. Z własnej woli stał się grzesznikiem tracąc przychylność Boga” (Ellen G. White, *Manuscript 132*, 1902). „Nieskończona mądrość daje człowiekowi możliwość rozróżniania między dobrem a złem, grzechem a świętością. Jednak Boże panowanie jest oparte na wolnej woli, a każdy akt buntu i nieposłuszeństwa jest aktem wolnej woli” (taż, *Manuscript 79*, 1896).

Tak więc nadużycie wolnej woli zmieniło doskonały świat stworzony przez Boga w świat zła, grzechu, cierpienia i śmierci. Choć nadużycie wolnej woli nie wyjaśnia wszystkiego, co wiąże się z problemem zła i cierpienia, jest ważnym elementem naszego ograniczonego zrozumienia i wyjaśnienia, które jesteśmy w stanie sformułować w tej kwestii na podstawie tego, co zostało nam objawione przez Boga.

3. Zostaliśmy wezwani, by podchodzić do problemu zła z nadzieją na jego rozwiązanie.

Ważne jest podkreślenie faktu, iż *Biblia* zawiera otwarte pytania dotyczące problemu zła. Nasze próby wyjaśnienia problemu zła są ograniczone, gdyż te otwarte pytania świadczą, iż istnienia zła nie da się usprawiedliwić ani uzasadnić. Ellen White zwięzłe podsumowała ten dylemat: „Niemożliwe jest, by wyjaśnić pochodzenie zła, podobnie jak podać uzasadnienie dla jego istnienia. Można jednak zrozumieć zarówno pochodzenie, jak i samą naturę grzechu w stopniu wystarczającym do tego, aby w pełni mogła objawić się sprawiedliwość i dobra wola Boga w całym Jego postępowaniu wobec zła. Nic nie jest przedstawione w Piśmie Świętym równie jasno jak to, że Bóg w żaden sposób nie jest odpowiedzialny za pojawienie się grzechu; że łaska Boża nie została w sposób arbitralny odsunięta ani też w rządach Bożych nie został popełniony żaden błąd, który dałby powód do wszczęcia rebelii. Grzech jest intruzem, którego pojawienia się nie da się uzasadnić w żaden sposób. Gdyby znalazł się taki powód lub udałoby się wykazać przyczynę jego istnienia, przestałby być grzechem. Naszą jedyną definicją grzechu jest ta, którą podaje Słowo Boże — że jest on »przestępstwem zakonu« [prawa]; jest to działanie przeciwne wielkiemu prawu miłości stanowiącemu fundament rządów Boga” (Ellen G. White, *Wielki bóg*, wyd. 20, Warszawa 2019, s. 298). Tak więc w naszej dyskusji nad problemem zła musimy zwrócić uwagę na nacechowany miłością charakter Boga, a nie jedynie na samo zjawisko zła. Na podstawie charakteru Boga jesteśmy w stanie z nadzieją oczekiwać rozwiązania trudnego problemu zła - nie w celu usprawiedliwienia zła, ale skupienia uwagi na czymś ważniejszym, mianowicie wspaniałej nadziei (Rz 8,18) danej nam przez Boga, który „otrze wszelką łzę z oczu” swoich dzieci (Ap 21,4).

Zastosowanie

Odpowiedzcie na poniższe pytania i omówcie je:

1. Czy zdarzyło ci się, że w głębokim smutku i cierpieniu wydawało ci się, że Bóg cię nie słyszy, kiedy wołasz do Niego? Jeśli tak, jak doświadczenie Hioba pomaga ci ufać Bogu wbrew pozornemu triumfowi zła?

2. Jak nawet w bardzo trudnych czasach możesz podchodzić do problemu zła i cierpienia z nadzieją pokładaną w Bogu?

3. Jak możemy rozmawiać o problemie zła w sposób pomagający młodzieży w Kościele zrozumieć lepiej ten problem i jego rozwiązanie?

4. Jaką radę i wyjaśnienie przedstawiłbyś komuś, kto znalazł się w bardzo trudnym położeniu i dotkliwie odczuwa rzeczywistość zła i cierpienia?

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI

- **Przewodniki**- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”.
- **Pytania**- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej.

www.adwent.pl

dział: Studium biblijne

- **Materiał do „Czasu misji”:**
<https://adwent.pl/czas-misji>

KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI

- Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii.
- Propozycje dodatkowych zajęć.
- Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium.
- Wspólnota, modlitwa

każdy czwartek, godz.20.00

Zoom: 856 5129 9515

Kod dostępu: Biblia